

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000583

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-01-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чейпеш Анна Ігорівна

2. Anna I. Cheipesh

Кваліфікація: д.філософ, 023

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9540-7000

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Теорія та історія мистецтва

Дата захисту: 15-01-2024

Спеціальність за освітою: "магістр" за спеціальністю "Образотворче мистецтва"

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ

26.103.019_ID3046_Чейпеш А.

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесеньський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесеньський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.01.15.17

Тема дисертації:

1. Творча спадщина Ернеста Кондратовича в контексті розвитку закарпатської школи живопису
2. The artistic legacy of Ernest Konratovych in the context of the development of the Transcarpathian school of painting.

Реферат:

1. Дисертація є першим комплексним дослідженням творчої спадщини Ернеста Кондратовича (1912–2009) в контексті розвитку закарпатської школи живопису. Актуальність дослідження обумовлена недостатнім вивченням художнього доробку закарпатського митця, його методів роботи та ролі Е. Кондратовича в процесі становлення художньої школи Закарпаття. Мета роботи – здійснити мистецтвознавчий аналіз творчої спадщини Е. Кондратовича, розкрити характерні стилістичні та образотворчі засоби його художньої діяльності в контексті культурно-мистецького осередку Закарпаття ХХ століття. Дослідження сучасного стану наукової теми підтвердило недостатність вивчення живописного доробку Е. Кондратовича і відсутність комплексної праці з обраної теми. Систематизація та вивчення історіографічного матеріалу доводить

постійну цікавість до особистості митця, проте його творчість згадується здебільшого в узагальнюючих працях, присвячених закарпатському живопису. Наявні альбоми, присвячені Е. Кондратовичу, охоплюють окремі періоди його творчої діяльності та презентують найвідоміші твори митця. Наукова новизна дослідження полягає в комплексному мистецтвознавчому аналізі творчої спадщини художника, виявленні нових фактів творчості митця, визначенні й окресленні впливу німецького експресіонізму на художню стилістику творів побутового жанру раннього періоду (1930–1945), характеристиці художньо-стильових особливостей живописних творів побутового та пейзажного жанрів як провідних у творчості митця; шляхом атрибуції здійснено датування дев'яти живописних творів Е. Кондратовича з колекції НХМУ, введено в науковий обіг раніше невідомий твір з колекції НХМУ. Застосовані методи дослідження базуються на положеннях системності та комплексного підходу для вирішення поставлених в обраній науковій темі завдань. Окреслено основні культурно-мистецькі процеси на Закарпатті у 1920-х – 1930-х роках. Визначено, що після входження території Підкарпатської Русі до складу Чехословацької республіки культурне життя зазнало значного розвитку та підйому. Завдяки прихильному ставленню Президента ЧСР Т.Г. Масарика до мешканців новоприєднаної території та проведеним реформам у галузі освіти, науки тощо виникли нові сприятливі умови для розвитку культурно-мистецького середовища. Влада підтримувала створення спілок, об'єднань, товариств, заснування нових шкіл, проведення просвітницької роботи серед населення. Товариство «Просвіта», яке популяризувало українську культуру, заохочувало місцевих мешканців до збирання та збереження пам'яток народного промислу, писемності та побуту. Завдяки ініціативі художників А. Ерделі та Й. Бокшая створено Товариство діячів образотворчого мистецтва на Підкарпатській Русі (1931), на щорічних виставках яких було представлено оригінальний та самобутній світ підкарпатських митців. Члени товариства брали участь у виставках поряд із чехословацькими художниками, організовували персональні. Висвітлено ключові чинники, які сприяли становленню закарпатської школи живопису на початку ХХ століття. Перш за все, виникнення школи є заслугою А. Ерделі та Й. Бокшая, які доклали значних зусиль для об'єднання спільною метою місцевих підкарпатських художників у 1920-х – 1930-х роках. Вони організували перший навчальний заклад з професійною художньою підготовкою «Публічну школу малювання» (1927), в якому викладання було на рівні художніх академій. Першими випускниками трирічної школи були А. Борецький, Е. Кондратович, А. Коцка та З. Шолтес, які продовжили розвивати традиції та навчати молодь. Окрім цього, А. Ерделі та Й. Бокшай при заснуванні закарпатської школи орієнтувалися на ті новації, які були притаманні таким школам, як Барбізонська школа (Франція), Нодьбанська школа та Кечкеметська художня колонія (Угорщина). Розглянуто пейзаж та побутові твори соціально-викривальної тематики раннього періоду (1930–1945). Визначено, що на початку творчості Е. Кондратович звертався до портрета, пейзажу та побутового жанрів, релігійної та міфологічної тематики. Найбільше художник приділяв увагу пейзажному та побутовому жанрам, що обумовлено історичними подіями, які відбувалися на території верховинської частини сучасного Закарпаття. Висвітлюючи наслідки світової економічної кризи 1930-х років, Е. Кондратович визначив основні теми раннього періоду – жебрацтво, каліцтво, голод та смерть. У творах соціально-викривального змісту художник використовував стилістичні набутки німецького експресіонізму, зокрема, деформацію, гіперболізацію, експресивний малюнок, фантазійність тощо. На противагу трагічним сюжетам висвітлював обрядові свята верховинців, їх міфологічні вірування та процес повсякденної праці. Окремо на цьому етапі звучить тема материнства. У роки окупації угорськими військами Підкарпатської Русі, художник звертався до військової тематики. В ранньому періоді Е. Кондратович створив перші твори

2. The dissertation is the first comprehensive study of the artistic legacy of Ernest Konratovych (1912–2009) in the context of the development of the Transcarpathian school of painting. The relevance of the study is determined by the insufficient study of the artistic heritage of the Transcarpathian artist, his methods of work, and the role of E. Konratovych in the process of the formation of the Transcarpathian art school. The purpose of the work is to carry out an art analysis of the artistic legacy of E. Konratovych, to reveal the specific stylistic and visual means of his creative activity in the context of the cultural and artistic center of Transcarpathia of the 20th century. The examination of the current state of the scientific topic confirmed the insufficient study of the painting heritage of E. Konratovych and the absence of comprehensive work on the chosen topic. The systematization and study of

historiographical material show a constant interest in the personality of the artist. However, his creativity is mentioned mostly in general works devoted to the Transcarpathian painting. Available albums dedicated to E. Konratovych cover separate periods of his creative activity and present the most famous works of the artist. The scientific novelty of the study consists of a complex art analysis of the creative legacy of the artist, the discovery of new facts about the artist's creativity, the definition and outlining of the influence of German expressionism on the artistic style of works of the domestic genre of the early period (1930–1945), the characteristics of the artistic and stylistic features of the paintings of the domestic and landscape genres as leading genres in the creativity of the artist. The dating of nine paintings by E. Konratovych from the collection of NAMU was carried out by means of attribution, and previously unknown work from the collection of NAMU was introduced into scientific circulation. The applied research methods are based on the principles of consistency and a comprehensive approach to solving the tasks set in the chosen scientific topic. The main cultural and artistic processes in Transcarpathia in the 1920s and 1930s are outlined. It was determined that after the entry of the territory of Subcarpathian Rus into the Czechoslovak Republic, cultural life underwent significant development and rise. Thanks to the favorable attitude of the President of the Czechoslovak Republic T.G. Masaryk to the residents of the newly added territory and reforms in the sphere of education, science, etc., the new favorable conditions for the development of the cultural and artistic environment were created. The authorities supported the creation of unions, associations, and societies, the establishment of new schools, and educational work among the population. The “Prosvita” society, which popularized Ukrainian culture, encouraged local residents to collect and preserve the heritage of folk crafts, writing, and everyday life. Thanks to the initiative of the artists A. Erdeli and Y. Bokshay, the Society of Artists of Fine Arts in Subcarpathian Rus was created (1931). Its annual exhibitions presented the original and unique world of Subcarpathian artists. Society members participated in exhibitions alongside Czechoslovak artists and organized personal exhibitions. The key factors that contributed to the formation of the Transcarpathian school of painting at the beginning of the 20th century are highlighted. First of all, the establishment of the school is the merit of A. Erdeli and Y. Bokshay, who made significant efforts to unite local Subcarpathian artists with a common goal in the 1920s and 1930s. They organized the first educational institution with professional artistic training “Public School of Painting” (1927), where teaching was at the level of art academies. The first graduates of the three-year school were A. Boretskyi, E. Konratovych, A. Kotska, and Z. Sholtes, who continued to develop traditions and teach young people. In addition, A. Erdeli and Y. Bokshay, when founding the Transcarpathian school, focused on those innovations that were typical to such schools as the Barbizon school (France), the Nodban school, and the Kecskemet Artist’s Colony (Hungary). The landscape and domestic works of socially revealing themes of the early period (1930–1945) are considered. It was determined that at the beginning of his creativity, E. Konratovych turned to portrait, landscape, domestic genres, and religious and mythological themes. The artist paid the most attention to the landscape and domestic genres, which are determined by the historical events in the territory of the Verkhovyna part of modern Transcarpathia. Highlighting the consequences of the World Economic Crisis of the 1930s, E. Konratovych identified the main themes of the early period: begging, disability, hunger, and death. In the works of socially revealing content, the artist used the stylistic features of German e

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чейпеш А. Ранній період творчості Ернеста Кондратовича (1933–1943). Вісник Закарпатської академії мистецтв. Ужгород, 2018. № 10. С. 65–71.
- Чейпеш А. Пейзажні твори Е. Кондратовича з колекції Національного художнього музею України (до питання атрибуції). Вісник Закарпатської академії мистецтв. Ужгород, 2018. № 11. С. 139–144.
- Чейпеш А. Образ жінки у побутових творах Е. Кондратовича // Українська академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. Київ, 2018. № 27. С. 243–249.
- Чейпеш А. Жанровий і тематичний діапазон творчої спадщини Е. Кондратовича. Вісник Закарпатської академії мистецтв. Ужгород, 2019. № 12. С. 146–153.
- Белічко Н., Чейпеш А. Історіографія дослідження творчого доробку Е. Кондратовича. Art&Design. Київ, 2022. № 1 (17). С. 30–42.
- Cheipesh A. The Impact of Historic Events on the Formation of the Creative Method of Ernest Konratovych in the Early Period (1930s–1940s). Ikonotheka. 2020. № 30. P. 69–88. <https://doi.org/10.31338/2657-6015ik.30.4>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали; використані аналітичні матеріали та прикладні розробки щодо покращення ефективності забезпечення культурної політики щодо освіти; результати дисертаційного дослідження можуть використовуватись у навчальному процесі, а також у подальшій розробці даної теми у розвитку галузі 02 культура і мистецтво

Охоронні документи на ОПВ:

Літературні та художні твори

Всі досліджувані у дисертації твори використовуються згідно ст.444 ЦК України та ст. 22 п.2.1, 2.2, 2.14 Закону України «Про авторське право і суміжні права» із змінами, внесеними згідно із Законами №2849-IX від 13.12.2022, № 2974-IX від 20.03.2023 про випадки правомірного використання твору без згоди автора

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121 U 111260

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белічко Наталія Юріївна
2. Nataliia Y. Belichko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8196-8608

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаврош Оксана Іванівна
2. Oksana I. Havrosh

Кваліфікація: к. мист., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9456-1460

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Закарпатська академія мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 26465086

Місцезнаходження: вул. Минайська 38/80, Ужгород, Ужгородський р-н., 88015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дундяк Ірина Миколаївна
2. Iryna M. Dyndyak

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8175-479X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міщенко Ірина Іванівна
2. Ірина І. Міщенко

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3525-5885

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисюк Ольга Юріївна

2. Olga Y. Denysiuk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8196-8608

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лагутенко Ольга Андріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лагутенко Ольга Андріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кашшай Олена Степанівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна